СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ РІК XL. Ч. 217. Джерзи Сіті, Н. Дж., субота, 17 вересня 1932. VOL. XL. No. 217. Jersey City, N. J., Saturday, September 17, 1932. THREE CENTS.

ВЕТЕРАНИ ЗАЯВИЛИСЯ ЗА НЕГАЙНУ ВИПЛАТУ БОНУСА І ЗА ЗНЕСЕННЯ ПРОГИБІЦІЇ

ПОРТЛЕНД (Ореґон). — Нічого не помогла відозва президента Гувера в справі ветеранського бонуса. Президент заявився проти його негайної виплати, а ветерани, зібрані на конвенції Американського Леґіону, заявилися 1,167 голосами проти 109 за виплату.

З приводу бонуса приходило до сильних терть, бо частина ветеранів була тої думки, що таке домагання негайної виплати покриє Леґіон неславою.

За цілий час нарад Леґіону не згадано ні разу імени президента Гувера. Нагану за висилку війська проти ветеранів у Вашинґтоні уділено секретареви війни, Гурлієви, котрий є сам ветераном і був делеґатом на конвенцію та обороняв висилку війська.

На конвенції порушено теж справу прогибіції. Делеґати заявилися 1,145 голосами проти 133 за негайне знесення прогибіції.

Вибрано теж нового команданта Леґіону. Є ним Люї Джансон, адвокат з Клерксбурґ, В. Ва.

СЕНАТОР БОРА ПРОТИ ВИПЛАТИ БОНУСА.

БОЙЗ (Айдаго). — Сенатор Бора, дізнавшися про рішення Американського Леґіону в справі бонуса, заявив, що було би далеко краще для Леґіону, якби він не був цеї справи тепер порушував, а пождав на кращі часи. Бо годі домагатися від краю таких великих видатків у часі, коли 10,000,000 осіб є без роботи і стоять перед зимою, що несе їм голод. І як можна, каже Бора, в таких відносинах накладати ще більші тягарі на людей? Тому, коли конґрес буде зложений з гідних людей, він певно відкине, по думці Бори, домагання ветеранів, котрі мусять поносити тягарі нарівні з іншими терплячими.

Бора каже далі, що обидві політичні партії й політичні провідники повинні тепер видвигнути ту справу перед народом і вияснити, на чім край стоїть, щоби кождий розумів, як та справа мається.

ГУВЕР МОБІЛІЗУЄ ДОПОМОГУ.

ВАШИНҐТОН.—Президент Гувер відкрив наради „Велфейр енд Ріліф Конференс" тим, що заявив, що ця зима буде найтяжча, але „ні один чоловік, ні одна жінка й ні одна дитина не мають цеї зими голодувати".

На конференцію зїхалися провідники з ріжних ділянок американського життя. Вони зїхалися, як казав Бейкер, щоби зрушити всі можливі засоби по місцях та зібрати якнайбільшу допомогу безробітним і голодуючим. Ніякої краєвої збірки не буде, а кожда місцевість має сама собі порадити.

Президен Гувер заявив, що це буде остання критична зима, та що треба втягнути кожду людину до допомогової акції, щоби забезпечити дах і їжу тим, котрі опинилися в крайній нужді.

РУЗВЕЛТА ВИТАЮТЬ ОВАЦІЙНО.

ДЕНВЕР. — Куди переїжджав ґовернор Рузвелт там його витали на стаціях товпи народа. Між витаючими було повно обдертих фармерів, котрих він потішав тим, що буде старатися зрівняти вартість фармерських продуктів з вартістю фабричних товарів.

Рузвелт дуже задоволений з подорожі, тільки нарікає, що не може виспатися. Каже, що над раном, коло 5 години, хтось застукав сильно до його вікна і каже: „Френк, вставай, чого так довго вилежуєшся в ліжку?"

ГУВЕР БАЧИТЬ, ЩО БІДА.

ВАШИНҐТОН. — Президент Гувер прийшов до переконання, що йому самому треба взяти провід у виборчій кампанії, бо інакше готов втратити мандат. Тому він готується виголосити кілька більших промов.

ЗААРЕШТУВАЛИ ФАРМЕРСЬКИХ ПІКЕТЧИКІВ.

СУ СІТИ. — Міська й повітова влада рішили спільними силами зліквідувати фармерські пікети, котрі не допускають живої худоби до міста. Наразі заарештували 23 пікетчиків.

СОЦІЯЛІСТИЧНИЙ КАНДИДАТ НА МЕЙОРА.

НЮ ЙОРК. — Соціялісти міста Ню Йорку вибрали своїм кандидатом на мейора міста Мориса Гилквита, голову соціялістичної партії.

ВАҐНЕР ПРО РОБІТНИЧІ ЗДОБУТКИ.

ОЛБАНІ. — На стейтовій конвенції залізничників говорив сенатор Ваґнер про робітничі здобутки в конґресі. Він казав, що робітникам удається здобувати постійно чимраз більші забезпечення. Він згадав за ухвалення конґресом двох законів, а це закон проти інджонкшенів і проти умов „жовтої собаки". Завдяки робітничій аґітації влада змушена займатися робітничими справами і дбати про шукання варстатів праці. Це останнє було причиною, що ухвалено в конґресі $2,000,000,000 на розбудову краю.

ВЕЛИКІ ВОГНІ У СХІДНІЙ МАНІТОБІ.

У східній Манітобі через посуху вибухли великі вогні моху на сухих сіножатах. Горять мохи в околицях Елма й Ґедешвил, здовж Давсонської дороги і на північ від Бозежур. В околиці Елма вогонь сягає до 17 миль завдовжки. В неділю, 21 серпня, майже всі місцеві люди старалися припинити вогонь, що не тільки загрожував фармерським будинкам, але й випаленням тирхи на фармах.

ПРОДУКЦІЯ ЗОЛОТА В КАНАДІ ЗБІЛЬШАЄТЬСЯ.

Урядова статистика виказує, що протягом сім місяців цього року в Онтеріо видобуто золота на вартість 26 міліонів і 840 тисяч долярів. Протягом такого самого часу минулого року продукція золота була на три міліони долярів менше.

САМОГУБСТВО В ТРЕТІЙ ДЕНЬ ПО ШЛЮБІ.

Самогубства допустилася в третій день по шлюбі дочка фармера Михайла Ґалая, між Сторновей і Рокстон, Саск.

Минулого року у Ґалаїв перебував Роман Короташ, який є у Канаді всього чотири роки. З цеї нагоди він познакомився з їх дочкою Катериною, яка мала 20 років.

На весні пішов кудись на роботу, а вона по якімсь часі стала матірю. В половині липня Короташ вернувся, оправдувався і сказав, що ожениться з дівчиною. Родичі згодились і 29 липня відбувся шлюб, 31, в неділю, відбулася весільна забава, а вже 1 серпня Роман зібрався і з сусідськими хлопцями пішов шукати роботи. Про його прощання з молодою жінкою оповідають так, що він стягнув перстень з пальця, кинув ним до землі і сказав: „На тобі твій перстень, бо ні його ні тебе мені більше непотрібно". Як це поділало на бідну дівчину, можна собі уявити.

По дванацятій годині по обіді родина полягала трохи відпочати, кожде в іншій кімнаті. Катерина з дитиною положилася в кухні на софці. Коло першої години почув старий Ґалай сильний крик дитини і сказав жінці, щоби вставаі і подивилася, що з дитиною є. Ця вийшла до кухні, але застала дитину саму. Взяла дитину на руки, вийшла з нею на двір і почала кликати дочку. На своє велике здивування не могла дочки знайти ніде. Тоді вернулася з дитиною до хати, поклала її і пішла щукати сама. Переходячи попри стайню, поглянула до середини і побачила свою дочку повішену до сволока.

ГАДЮКА ПРИЧИНОЮ ПОЖАРУ ЛІСА.

Сталося це в державнім лісі близько Лос Енджелес, у Каліфорнії. Гадюка зловила суслика і вже готовилася пожерти його. Саме тоді надлетів яструб і вхопив обоїх, гадюку і суслика. Вхопив і перелітав понад дроти, що перепускали крізь себе дуже сильні струї електрики. Над цими дротами виховзнулася гадюка з кіґтів яструба і впала вдолину. Припадково вона впала так, що зачепилася на два дроти, а що крізь тіло всякого звіра електрика легко переходить, отже електрична струя поплила крізь гадюку. При цім посипалися іскорки і запалили суху траву під дротами. І так через гадюку повстав лісовий пожар.

УКРАЇНСЬКА ПРОГРАМА НА РАДІО „СУРМИ".

В неділю, дня 18. вересня, в годині 9-тій рано, зі стації W. O. V, буде надана спеціяльна програма „Гамалія", яку відограють отсі артисти: Йосиф Давиденко, Михайло Дідович, Петро Ординський, Михайло Гребенецький; при пяні пані Марія Гребенецька.

„Сурма" буде надавати такі програми кождої неділі.

НЕОБЕРЕЖНІСТЬ З СІРНИКОМ ПРИЧИНОЮ ПОПЕЧЕННЯ ДВОХ ЛЮДЕЙ.

Інспектор від опалового ґазу, В. Д. Кокс, та сіпіярський поліцай С. Мек Карті оглядали в одній хаті в містечку Медисин Гет, в Алберті, ґазові рури та закрутки. В однім місці було темно, отже один з них хотів присвітити запаленим сірником, та нараз блисло, роздався страшний гук, стіни хати завалились, а дах полетів угору. Вибух повстав через те, що в хаті назбиралося багато ґазу з ушкодженої рури. Згаданого інспектора та поліцая знайшли серед звалищ із страшим попеченням лиця та рук.

НЕ ЖЕНЯТЬСЯ, АЛЕ ЖИЮТЬ ВЖЕ ПОНАД ДВІСТА ЛІТ.

Минулорічний перепис виказує, що в Канаді є одна дуже дивна релігійна секта. Прихильників цеї секти загально називають дункерами, себто нурцями. Самі вони називають себе німецькими баптиськими братами.

Дункери визначаються тим, що не женяться. Жінки й чоловіки жиють окремо. Також не їдять мяса. Живляться тільки городиною.

Секту дункерів оснував Александер Мак у Німеччині в 1708 році. В Німеччині почали їх дуже переслідувати, отже вони вибралися до англійських кольоній в Америці, себто до пізніших Злучених Держав. Зі своєї первісної кольонії вони поширились і дальше на захід і до Канади.

Дивно стає, що дункери і не женяться і не віддаються, і чоловіки жиють окремо від жінок, а якось їх рід жиє та розмножується вже понад 200 літ...

ПОРАНИЛА НОЖЕМ ЧОЛОВІКА.

Майк Мудрий переконався, що жінка часом буває небезпечною підчас сварки. Мудрий сидів на віру з Кейті Скородинською у Вінніпеґу. Сидів, аж доки не посварилися з жінкою в неділю в полудне. Жінка попала в лють, вхопила ніж і поранила його в ногу. Покликана сусідами поліція забрала Мудрого до шпиталю, а жінку до вязниці. Рана не є небезпечна.

НАВІТЬ УДАР ПОЇЗДУ НЕ ПРОБУДИВ ЇХ.

Два сербські мужики їхали на возі з ярмарку. Їхали, але і не думали, що їдуть, бо спокійно спали собі в соломі між полудрабками. Спали, бо від винця голови їх ходором ходили. На нещастя переїздили через залізничий шлях саме тоді, як надлетів бистроїздний поїзд. Поїзд убив оба коні, а розбитки воза відкинув у рів. Кілька хвилин пізніше надійшли селяни з села Словенка, розкинули розбитки воза і побачили, що навіть і удар поїзду не розбудив підхмелених Радіча та Живковича. Вони дальше спали безтурботним сном.

РЕЛІҐІЯ ІНДІЯНІВ ПОДІБНА ДО ХРИСТІЯНСЬКОЇ.

Індіяни північної Манітоби мають цікаву релігію. Релігія так званих Мочарних Кріїв, що жиють в околиці Мус Лейк, дуже подібна до христіянської. Мочарні Крії мають також свого спасителя й трійцю. Розказує давній переказ, що їх спаситель ходив по воді, як Христос. Кажуть Індіяни, що їх спаситель ішов по воді від того місця, де тепер знаходиться торговельна станиця Том Лем, до другого берега озера.

СІМЛІТНІЙ ХЛОПЧИНА ВРАТУВАВ ПОЇЗД ВІД РОЗБИТТЯ.

Близько Праги, в Чехословаччині, розбишаки хотіли розбити й зрабувати поїзд, отже поклали на залізничий шлях кілька кавалків дерева та залізничих штабок, а самі засіли в поблизькому ліску. Саме тоді надійшов попри те місце сімлітній школярик, Францішек Земан, і негайно з великим напруженням почав скочувати кавалки дерева й забирати залізні штабки з залізниці, бо особовий поїзд мав за кілька хвилин надїхати. Побачили його розбишаки і почали стріляти, щоб настрашити його, одначе малий Францішек продовжав свою роботу, аж поки не очистив залізничий шлях, і то саме на час, бо зараз надїхав поїзд. Розбишаки настрашились і втікли.

ЗЛИВА ЗАТОПИЛА БЕЗРОБІТНИХ.

Крізь місто Ніцу, у Франції, тече ріка Пайон, але в ній води дуже мало, а цього року була майже висохла і на висохлім руслі ріки багато безробітних та бездомних були побудували собі буди і в них спали. Та нараз одної ночі вода, яка прибула з великої зливи в Альпейських горах, залляла русло ріки і затопила сотні нещасних бездомних.

СМЕРТЬ У ПЕСЯЧІЙ БУДІ.

На передмістю Парижа бавилася коло песячої буди чотиролітня дівчинка, Івонка Рено. Песячу буду вона вважала за свій власний дім і, як господиня, залізла до буди та запалила солому. Мабуть обід треба було варити... Солома й дерево були дуже сухі, отже ціла буда перемінилася в огневий стовп. Івонка пробувала вилізти надвір, одначе вже було запізно. Заки її витягнули люди надвір, вона вже була нежива.

УМЕР ВІД ТРІЙЛА НА САРАНЧУ.

В місцевости Дріфтінґ Рівер, у Манітобі, отруївся трійлом на саранчу Микола Присіловський. До нього покликали доктора Гикса, який по випомпуванню шлунка казав відвезти затроєного до шпиталю в Давфіні. Спершу були вигляди, що він видужає, одначе в короткім часі він умер. Присіловському було 57 літ. Занимався фармерством. Полишив вдову та осьмеро сиріток.

ПРИМУШУЮТЬ УЧИТЕЛЬОК НОСИТИ ДОВГІ СУКОНКИ.

В місцевости Бос Джонкшон, у Квебеку, шкільна комісія ухвалила, що вчительки у тій місцевости мусять носити з непрозорої матерії суконки, і то довгі—8 цалів від землі. Блюзки мусять бути з довгими рукавами і защіпатися аж до обшивки. Мабуть усі вчительки повтікають з тої околиці...

НІМЕЧЧИНА ДОМАГАЄТЬСЯ ВІЙСЬКА ВІД ЛІҐИ

БЕРЛІН. — Німецький уряд вислав до Артура Гендерсона, президента роззбройної конференції, заяву, що як Ліґа Націй не признасть мілітарної рівности Німеччини з іншими державами, себто не дозволить їй узброїтися, то Німеччина не буде брати участи в розбройній конференції.

Гендерсон сказав про заяву, що Німеччина має зовсім добрі правні основи для такого становища, хоч англійський уряд видно не поділяє його погляду. Мек Доналд виразно противиться німецькому домаганню, хоч він знову не піддержує становища участи в розбройній конференції.

Рівночасно й у Німеччині не всі одної думки, бо соціялістична партія через своїх послів до парляменту осудила становище німецького уряду в справі узброєння, називаючи це становище мілітаристичним та скермованим на викликання війни.

КЛОПОТИ ВЕЛИКОГО КИТАЮ МНОЖАТЬСЯ.

ШАНҐГАЙ. — Китайський уряд відкликається до Ліґи Націй не дати признання для Манчукуо, яку японський уряд признав самостійною державою, згідно з волею місцевого населення, серед врочистої церемонії в Чанґчуні, в Манджурії.

Російський уряд став знову доходити від Китаю ріжних претенсій щодо Східної Китайської Залізниці, Большевицький уряд вислав до китайського уряду гостру ноту за льокомотиви цеї залізниці.

Міністерство націоналістичного уряду подає, що населення Китаю виносить тепер 474 міліони 787 тисяч осіб.

ПОДАТКИ ПІСЛЯ ЖИТТЄВОЇ СТОПИ.

РИМ. — Рада міністрів заводить новий спосіб установлення висоти податку приватних осіб. Урядники мають мати право встановляти податок після способу життя податковця.

Ця новина показує, що уряд не дуже то вірить податковим звітам своїх горожан.

ПОШУКУВАННЯ ЛІТАКА ДАРЕМНІ.

РИМ. — Уряд вислав кілька воєнних літаків шукати американського літака „Америкен Норз", на котрому були три особи, між ними одна жінка. Пошукування не дали ніякого висліду, і шукачі думають, що літак упав у море.

„Літаючі Гочинсони", котрі думали дібратися з Америки до Европи малими летами та впали в океан коло Ґренляндії, вже поїхали анґлійським кораблем „Лорд Талбот" до Шотляндії. Анґлійські ґазети критикують Гочинсона за наражування на смерть своєї родини, головно малолітніх дітей.

ВРОЧИСТЕ ПІДПИСАННЯ КАТАЛЬОНСЬКОГО СТАТУТА.

САН СЕБАСТІЯН (Еспанія). — Серед поважної церемонії та великого одушевлення місцевого населення президент еспанської републики, Замора, підписав статут про широку автономію для Катальонії.

Місцеве населення, що належить до національности Басків, від еспанської нації ще більше відрубної ніж Катальонці, тішилося підписанням катальонського статута як заповіддю подібної автономії для себе.

ГРАБУНОК ПО АМЕРИКАНСЬКИ В БЕРЛІНІ.

БЕРЛІН. — Коло пів до 9 години рано трапився на головній вулиці берлінської дільниці Шарльотенбурґ грабунок на американський взірець. Коли урядники банку ладували до автомобіля гроші, призначені на виплату робітникам берлінської трамваєвої компанії, з прегарної лімузини виступили три мущини, почали стріляти до чотирох сторожів банку, захопили мішки з грішми, всадили їх на своє авто й утекли. Начальник сторожі банку дістав у груди постріл, від якого помер скоро в шпитали. Заграблено 33,000 марок (коло 8,000 долярів).

ВЕЛИКА ЗАЛІЗНИЧА КАТАСТРОФА В АЛЬЖИРІ.

ОРАН (Альжир, Африка). — Між містами Зельбун та Тірен вилетів із шин залізничий поїзд, який віз 500 офіцирів та мужви французького Чужоземного Леґіону. Поїзд полетів у глибоку пропасть. В катастрофі загинуло богато людей. Перші чутки говорили про 130 леґіонерів убитих та сотки ранених, але пізніші докладніші вісти подають число вбитих на 50, а число ранених на 223. Французький уряд не видав про подію комунікату. Перші чутки говорили про можливість злочину, але урядове слідство дозволяє більше вказувати на те, що нещастя скоїлося внаслідок підмулення залізничого насипу довгими дощами.

ТРОЦЬКОГО, ЯКО КАТА, НЕ ПУСТЯТЬ ЛІЧИТИСЯ.

ПРАГА (Чехословаччина).—Хоча чехословацький уряд допустив по довгих торгах Льва Троцького, бувшого большевицького комісаря війни, лічитися в Пістині, чеські націоналісти, а головно чеські леґіонері, що служили колись у Росії, запротестували проти допущення Троцького, котрий, як воєнний комісар, казав розстрілювати кождого пійманого чеського леґіонера. Наслідком цих протестів рада міністрів постановила не дати пашпорту Троцькому, бо не може ручити за його безпеченство.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА:	
Three cents a copy		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сіті і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За оголошення редакція не відповідає.

Тел. „Свободи": Mongomery 5-0498. Тел. У. Н. Союза: Montgomery 5-1838.

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

З Канади належить посилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ЗАРОБІТНА ПЛАТНЯ І ДЕПРЕСІЯ

Генри Форд, як типовий представник модерної капіталістичної системи, набрав найбільшого в світі розголосу з того боку, що платив робітникам розмірно ще найбільші платні. Він теж засадничо заявлявся за чимраз вищі заробітні платні, виходячи з того слушного становища, що коли робітник буде багатший, то зростатимуть його життєві вимоги; він буде більше набувати, а фабрики будуть більше продукувати. Так було в теорії, а навіть до якогось часу і в практиці. Та згодом Форд нишкомтишком збив платні робітникам.

А сьогодня обкроювання робітничих платень стало вже буденним явищем. І тому, де тільки зійдеться зорганізоване робітництво на наради, там найбільше говорять за безробіття і за знижені платні. Бо ситуація така, що міліони цілком не працюють, а тим, що працюють, обкроюють платні до того ступня, що й ті не годні виживити своїх родин і сходять до жебрачої торби. І тому голодні майнери протестують, і залізничники протестують, і ткацькі чи які інші робітники протесдують. Але ті протести назагал нічого не помагають. Заробітні платні далі вкорочуються, і то навіть тепер, коли знову представники влади і ріжні промисловці й фінансісти заповідають, що вже минув вершок крізи.

Зменшення десяткам міліонів робітників платень у часі, коли відносини нібито поправляються, є нічим іншим, а нагальним зворотом до депресії. Бо якжеж можна зліквідувати депресію, коли десятки міліонів не зможуть купувати, коли продуценти не зможуть збути того, що мають на складах? За тяжкі роки безробіття міліони безробітних позбулися всяких грошевих засобів, а їхні потреби збільшилися. Треба тепер нової одежі, чи хату поладнати, чи покрити інші видатки. Все те привернуло би в скорому часі рівновагу між продукцією і збутом і принаймні була би знову якась господарська передишка, підчас якої можна би свобідніше думати про кращу розвязку тих економічних проблем, що доводять до депресії і господарських кріз. Про те все промислові лідери добре знають, але далі держаться практикованої ними нерозумної системи обнижування заробітних платень. Отой їх нерозум є найбільшою перешкодою в негайній ліквідації депресії. Про інші сторони такого поступовання й не треба не говорити.

о. д-р В. Клодницький.

МИР ЧИ ВІЙНА?

До недавна говорилося, що Ліга Націй, а радше Ліга держав, має таку силу, що зуміє правити світом так, що ніколи вже не дійде до такої різні народів, як це було підчас світової війни.

Наївних політиків трівожило хіба те, що біля капіталістичної господарської структури держав істнує комуністичний радянський Союз, який своїм военним комунізмом викликує заколот у всесвітному господарстві, заколот, який евентуально може довести до війни між капіталізмом і комунізмом.

Одначе большевики своєю зручною миролюбною політикою взагалі, а припиненням большевицької пропаґанди в Азії та Европі зокрема, успокоїли до певної міри тих політиків, котрі міркували, що Радянський Союз може викликати світову заверуху. Вкінці большевики своєю пятиліткою та декількома пактами про неаґресію намагаються впевнити світ, що комунізм може не лише істнувати біля капіталізму, але може з ним навіть кооперувати.

Мимо того всього нині цілиський світ ще не має тієї рівноваги, якаб упевняла нас, що всесвітна війна не може повторитися, а Ліга Націй не представляє ще тієї авторитетної сили, якаб нормувала політично-господарське життя світа. Нині у всіх державах страшенна господарська кріза, політичне напруження і тяжкі недобори в буджетах, спричинені якраз горячковими зброєннями до війни. Щоби мати ясну картину, як інтензивно зброяться держави, то погляньмо до книжки, виданої Союзом Націй (держав) п. з. **„Ди Армамент Їр Бук оф ди Ліґ оф Нейшонс"**, і відчитаймо офіційно подану цифру, з якої виходить, що понад 23 біліони долярів ($23,112,000,000) видали держави Союза Націй на зброєння, і то тільки від 1925 до 1930 р.

Видатки на зброєння з року на рік, мимо ріжних пактів миролюбства і неаґресій, не маліють, а зростають. І так на зброєння було видано:

в 1925	році	$3,497,000,000
в 1926	році	$3,557,000,000
в 1927	році	$3,873,000,000
в 1928	році	$3,950,000,000
в 1929	році	$4,107,000,000
в 1930	році	$4,128,000,000
	Разом	$23,112,000,000

До цеї великанської суми треба додати именно це, що вона офіціяльна, а тимсамим неправдива, бо нікотра держава не подає повної суми на своє зброєння. Кожна держава заслонює свої военні видатки в буджеті так, що видатки на зброєння завсіди виходять менші, як вони є в дійсности. На цьому місці треба пригадати, що пр. Німеччина, Анґлія, Франція та Італія багато років перед війною закривали дуже зручно свої буджети, щоби не бачив світ, що вони готовляться до війни. Сьогодня приміром польська держава свій военний буджет закриває на яких 31%, — себто майже на одну третину, подаючи нижчу цифру на военні видатки.

Держави Союза Націй сьогодня держать около 5,000,000 реґулярного й узброєного жовніра та около 5,000,000 тон военної маринарки.

На основі вище згаданого можна сміло сказати, що світ горячково готується до війни, і що ріжні проекти про миролюбність і роззброєння є лише вістунами війни. На будинку міністерства війни старої Австрії виднів золотими буквами напис у латинській мові: „Сі віс пацем, пара белюм" (як хочеш мира, то приготовляй війну). Союз Націй повинен би в Женеві вивісити напис: „Сі віс белюм, пара пацем" (як хочеш війни, то говори про мир та обеззброєння).

Цього року, якраз від 2 лютого аж до 24 липня, Союз Націй говорив і радив над замиренням світа і над обеззброєнням. Саме ця конференція по обеззброєнню мусіла переконати кожного, що людство наближається до нової війни.

На женевській конференції великі держави заявляли устами своїх делеґацій, щоби зменшувати таку зброю або такі середники війни, які їм можуть в будучій війні загрожувати. Великі держави лише на вітер балакали і балакали, а ніяк не старалися підмітити, де є вулькани неґодування, які можуть вибухнути війною. Приміром про право пошановання для окупованих територій чи про національні меншини і т. п. ніхто ані словом не заговорив.

Із побажань висказуваних великими державами, видно, що **Франція** боїться Німеччини і хоче, щоб Німеччина не розвивала цивільного воздухоплавства, яке кожної хвилі може бути змілітаризоване; що Анґлія боїться субмарин (чиїх би там не було) і тому були атаки анґлійської делеґації, звернені головно супроти субмарин. Одним словом, кожна велика держава намагалася редукувати такий середник війни, якого вона боїться.

Вкінці треба підкреслити, що на конференції по обеззброєнню великі держави багато дискутували про війну аґресивну і оборонну, що, очевидна річ, також виглядало по дітоцому, бо кожну війну із стратеґічної точки погляду можна назвати або аґресивною або оборонною. На це може бути такий доказ. Якимсь робом Українці йдуть походом на Польщу і доходять аж під Краків і Варшаву. Таку війну можна назвати аґресивною, бо Українці заняли аж частину суто польської території. З другогож погляду тактику Українців можна назвати обороною, бо Українці заняли чужу територію тому, щоби противникови не дати можности до зреорґанізування армії.

А цікаве теж те, як заховувалися малі держави на згаданій конференції. Вони також бавилися в політику, з тим додатком, що нераз їхні делеґації не визнавалися, про що саме ходить котрійсь із великих держав.

Щоби мати картину політичної несвідомости деяких делеґацій на конференції по обеззброєнню, вистарчить навести з протоколу ось таку пропозицію делеґації домініканської републики (Полуднева Америка): **„З огляду на це, що Ліґа Націй хоче защіпити в серця дітвори і молоді всього світа ідеали миролюбности, братерства і міжнародньої кооперації, делеґація домініканської републики на конференцію обеззброєння має честь пропонувати, щоби світлі збори доручили делеґаціям зібраних держав, щоб вони вплинули на свої уряди, щоби по всіх краях припинено виріб ляльок у виді жовнірів, бо це впливає у молоді на розвій военних настроїв".**

Із женевської конференції нічого не вийшло. Рівнож нічого не дадуть ніякій державі ніякі пакти про миролюбство, неаґресію чи ставлення війни поза законом.

Поза законом треба ставити побідника й окупанта чужої території, який не мав би ніякої санкції міжнародного права на загарбану територію, ані на відшкодування. В тому розумінні сьогодня німецька держава веде свою політику і домагається скасування верзайського диктату, знесення репарацій, звороту територій і права зброєння себе після власної вподоби.

Для нас, Українців, наука з цього така, що Ліґа Націй нам ніколи нічого не дала і не дасть. Ми будемо мати тільки такі права, які собі самі виборемо.

УЧИТЕЛЬ, РОДИЧІ І ДІТИ

„Ви не вмієте добре по анґлійськи. То нема, як анґлійський учитель. Бодай знаю, що він добре знає по анґлійськи і добре дітей навчить". Так говорив поважний український господар, предсідник шкільної ради, до українського вчителя, котрий скінчив пать літ університету з відзначенням. Говорив це чоловік, котрий самий не знав анґлійської мови, до бурсака, котрий родився в Канаді, виріс між Анґлійцями і володів досконало анґлійською мовою писемно й устно. Знаю це особисто, бо й думав, що цей учитель є Анґлієць, поки від нього не довідався, що він Українець.

Говорилося це публично і вістка про це розійшлася скоренько по цілому шкільному дистрикті. Говорилося це без ніякої підстави, а зі злоби, бо, на нещастя, цей саскатунський бурсак ріжнився з „паном чирманом" у релігійних поглядах.

Можна знайти багато одиниць, котрі відносяться в такий спосіб до священиків, лікарів, адвокатів, учителів і т. д. Хто ще не здибав бодай раз у своюму життю людини, котра хоруе на ревматизм і котра кождому говорить, що лікарі нічого не знають, бо кажуть їй... повиривати чорні, зінсовані, погнилі зуби. „От доктор! Мене в ногах ломить, а він каже зуби виривати". Людина, котра більше розуміється на цій недузі, не казалаб цього.

Але найбільше люблять наші люди вчителя мучити — тому, що з ним більше стикаються. Через найменші, найдурнійші особисті, політичні, бизнесові, а часто й релігійні причини, або часами і без причини, кождого вчителя хтось у дистрикті має скритикувати так, щоби всі чули і знали.

Ріжно говорять: „Він малий, нічого не знає, вчити не вміє, дуже бе, не там харчується, де ми хотілиб, але ходить, не читає тої ґазети, що ми, не хоче ходити з нашими дівками (а вони що, гірші від вініпеґських?), він свистун, чи католик, не ходить до нашої церкви" і т. д. і т. д. Заглядають за найменшою причиною, щоб учителя зганьбити, платню йому урвати, або і цілком наґнати. Чисте нещастя вчителеви, як такий немилосердний критик належить до шкільної ради.

Критик такий робить у шкільнім дистрикті те, що робив Циган, коли відрізував від дуба галузь, на котрій самий сидів. Крикун знайде помагачів, і будуть разом кидати вчителеви колоди під ноги у всякій його роботі, не будуть його слухати і не будуть шанувати. Що гірше, перед дітьми будуть учителя осуджувати, критикувати та може й осмішувати. Це переймуть опісля діти, стратять пошану до вчителя і перестануть його слухати. Шкільна робота стратить бажаний розгін, або й цілком припиниться. Діти стратять рік науки, а родичі (між ними і самі крикуни) стратять на кождій дитині парусот долярів на харч і убрання.

Тепер, на початку нового шкільного року, треба застановитися над цею справою. Памятаймо, що школа будує націю. Чи ми хочемо посилати дітей до школи, чи не хочемо, то факт є, що лише в школі діти дістають ту зброю, з котрою вони пізніше можуть стати до життевої боротьби. Навіть просте фармерування, щоби було успішне, потребує якоїсь науки. Школа дає науку. Школа є та машина, яка підносить наших дітей до вищої життевої мети. Яко такий, учитель є, без сумніву, найцінніший зі всіх горожан країни, і ми мусимо так дітей учити, щоб вони це розуміли. Коли вони це зрозуміють, то будуть шанувати авторитет і роботу вчителя.

В Канаді взагалі не дається вчителям і вчителькам досить пошани. Німеччина може нас багато від цим оглядом навчити. Там учителювання стоїть понад усіми іншими професіями. Вчителя там шанують більше ніж кого іншого, а через це шанування вчительської професії до неї напливають найліпші і найздоровші голови. Якраз таких людей потрібно для вчительської професії. І ми малиб їх, колиб ми відносилися з більшою повагою до вчителів.

Колиб ми дійсно любили своїх дітей, то ми **приготовлялиб дітей до школи і до вчителя,** себто ми вчилиб дітей, як вони мають поводитися з учителями. Ми повинні, яко родичі, навчити дітей **шанувати і поважати вчителів.** Те шанування потягне з собою послух. Цей послух має бути вкорінений у глибині душі ученика, щоб ученик, старший чи молодший, на кождому кроці слухав наказів учителя без надуми опору, чи злої волі. Вчитель мало коли винен, коли діти його не слухають. Майже все родичі винні, бо не навчили дитини шанувати вчителя. Коли дитина шануватиме вчителя, вона буде його слухати. Слово вчителя буде тоді для дитини святе; вона інстинктовно буде виконувати його бажання. Тоті в школі буде дисципліна, а дисципліна принесе успіх у шкільній роботі.

Кождий учитель знає, що він робить, чому він дає якісь прикази і коли вони мають бути виконані. Родичі повинні вважати, щоби прикази вчителя були щоденно виконані. Не вистарчає, щоби батько спитав учителя при кінці року: „А як там моя дитина: перейде, чи ні?" Коли вчитель каже, що ні, то тоді просьба: „Бийтеся Бога, пане научителю, зробіть якось так, аби перейшов, бо він вже третий рік в осьмій клясі".

Родичі повинні щоденно слідити за працею дитини в школі.

Памятаймо, що діти цікаво приглядаються старшим. Психольогія нас учить, що діти все наслідують старших. Діти будуть так дивитися й на вчителя, як їхні родичі дивляться. Коли родичі будуть шанувати вчителя, то й діти те саме будуть робити. В такім разі шкільна робота може лекше поступати вперед.

Часом є вчитель такий, що, по думці родичів, не заслугує на пошану і повагу. Вчитель всеж таки є людина і не може бути свобідним від усякого недостатку. В такому разі треба поговорити з учителем „в чотири очі", сказати, що він там і там помиляється, і попросити, щоб то поправилося. І поправиться, бо хто хоче догодити і помогти людям більше, як учителі? На тім і скінчилосяб. Не проголошувати, що на вчителя насварилося. Діти про це зовсім не повинні знати. Люди бодай поверховно мусять учителеви віддавати пошану і послух, без яких шкільна робота не може успішно попровадитися.

Потрібно зрозуміти нам, що вчителеви віддається пошану і послух тому, що він є вчитель — а не тому, що він є надто здібний, або може особою імпонує. Кождому священикови віддається пошану і послух тому, що він священик. Кождому вчителеви чи вчительці також мусимо віддати якнайбільше пошани. Тому ви, родичі, більше заінтересуйтеся своїми дітьми, слідіть за їх щоденною шкільною роботою, часто навідуйтеся до вчителя, щоб довідатися, як дитина в школі справується, посилайте дитину до вчителя вечером, щоби поправляв її в трудних для неї предметах, і робота шкільна принесе ті успіхи, які ми бажалиб мати. „Кооперуйте" з учителем, а все буде гаразд.

Василь М. В.
(„Український Голос", Вінніпеґ).

В. Будзиновський.

НА ДВІРЦИ ШИНИ

(Оповідання).

(1)

Вісімнацятьлітний син цісарсько - королівського радника вищого суду краєвого у Львові, Роман Макогонський, вчився до ґімназійної матури таким способом, що до тої матури підучував свого товариша Юрка Постольницького. Роман здав матуру дуже добре, бо з відзначенням. Велику несподіванку своїм товаришам і своїм батькам зробив Юрко, бо взагалі здав ту матуру. До останньої хвилі не лиш товариші, але й батьки Юрка говорили, що той „туман" впаде бодай з половини предметів. З вдячности, що такого тумана Макогонський таки пропхав на той бік матуральної пропасти, батько Юрка, що був парохом у глибоких горах, запросив Романа до себе на цілі вакації. Пізніше показалося, що сі запросини були також вислідом дальших плянів і надій Постольницьких.

Хоч перетомленому наукою Романови відпочинок в лісистих горах дуже був потрібний, Макогонський не зараз приняв запросини. Відстрашувало його се, що його товариш мав чотири непогані сестри. Роман не був ворогом жіноцтва і не був таким диваком, що дівчат боїться. Навпаки, його до дівчат дуже тягло. Саме тому, що його тягло до дівчат, він став оминати їх. Робити се казав йому його розум в його власнім інтересі. Не хотів передчасно залюбитися. Судівництво було в роді Романа неначе дідичне. Його дід був суддею і батько був суддею. Роман зжився з тою думкою, що й він піде до суду. Перед ним були чотири роки університету, один рік війська, два роки цілком безплатної служби в суді і три роки платної так лихо, що міг би ледви сам прожити. Так то в Австрії платили суддям аж до реформи в останнім десятиліттю девятнацятого століття. Як би Роман вже тепер на свою біду залюбився, очевидно й заручився, то його дівчина мусіла би ждати на нього десять літ. Так довго мучила би його непевність, бо дівчині могло би нарешті навкучитися ждати, і вона його, по вуха залюбленого, могла би покинути. Роман також за себе не міг ручити. Він знав, що зуб часу до дівочої краси добирається скорше і скорше згризає її. Роман потерпав, що його могло би скортіти довголітній судженій спроневіритися для якої молодшої і кращої. Щоби не мати через десять років тої мороки, яка морочить всіх залюблених і на далеку мету заручених, Роман волів заскоро до дівчат не пхатися.

Будучи обережним, щоби непотрібно самому не залюбитися, Роман не хотів бути баламутом. Не маючи, як то казали, серіозних намірів, не хотів своїм поведенням провокувати безнадійну любов якої дівчини.

Запросини отця Постольницького Роман рішився приняти аж тоді, коли допевнився, що панни Постольницькі вже і ще не були для нього небезпечні. Три старші були вже не для нього, наймолодша ще не для нього. Найстарша Ольга була заручена з укінченим богословом і за тиждень ішла під вінець. Також друга, Наталія, мала судженого, богослова на останнім році студій. Третя, Марина, ще не була заручена, але вже дала слово теольогови на першім році і він поклявся, що на жадну іншу й оком не кине. Всі три женихи були дуже заздрісні і на вакації також приїздили до Постольницьких. Наймолодша Постольницька, Віра, ще не була заручена і до неї ще ніхто не залицявся, бо їй минав щойно тринацятий рік. На таку дитину хлопці ще не дивилися.

Все те Романови розказав брат дівчат, його товариш Юрко Постольницький. Не сумніваючися, що заздрісні женихи не дадуть йому приступити до старших дівчат, і що наймолодшою тринацятьлітною не заверне собі голови, ані її не збаламутить, Роман поїхав.

Першу днину на селі Роман переспав. Таксамо було другої днини до полудня. До вечера той другий день зійшов на обзоринах господарства Постольницьких. Роман обійшов сад, заглянув до пасіки, до стаен і порожньої ще стодоли, оглянув яринний город. Все те ні троха не цікавило його, та коли господар хотів своїм господарством похвалитися і тягнув його, то Романови не випадало казати, що волів би далі спати. На третий день Роман обійшов село. Не побачивши нічого цікавого, скінчив сі обзорини до полудня. По обіді ляг спати, та вснути не міг, бо не давали рої мух. Знов пустився на село. Зійшов і обійшов його, та ледви вбив той час до вечера. Четвертої днини Роман вже не знав, що з собою зробити. Господарство цілком не інтересувало його, ніякої власної роботи ні книжок Роман тут не мав, балакати не мав з ким.

(Далі буде).

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

FAITH, HOPE AND CHARITY A LA UKRAINIAN.

That the Ukrainian nation is imbued with more of the latter two virtues than the first, is at times even painfully evident to us, the younger element in America. Is this lack of faith in any enterprise by one's own people a universal trait, or a purely racial one? The latter seems true, when progress by other nations is considered.

Charity among Ukrainians is a truely noble characteristic, because of its high degree. Is it because centuries of oppression, and suffering, and the collapse of life's dearest dreams, have left our people with so much compassion, and an understanding sympathy for anyone in need, both morally and materially, and has turned this sympathy into an Ukrainian characteristic?

Hope is in everyone's heart; hope for freedom from all oppression, with the ultimate establishment of a free Ukrainian state. If, after so many years of defeat and disappointment, hope is still alive, yes alive and burning, isn't this hope in the supreme sense?

Among the Ukrainian masses, faith, in a religious sense, is profound. Yet so pitifully few people possess the kind of faith we need, faith in things Ukrainian. Ever since I was a child, when a new project was launched, a club, a school, a play, anything, I heard this inevitable refrain: "Well, it sound good, but how long will it last?" It is so disheartning to hear a doubt of ultimate success voiced, even before activities are under way. So often, you hear words to this effect: "Yes, that man's ideas are excellent, but how can he get ahead if he sticks to that club and doesn't join ours?" Cannot this possible faith in one man be vested in the whole club? It seems that each club has an ideal goal, recognized by both members and outsiders, yet, to attain this goal, the club must wage a long battle, more often not even taking possible support by others into consideration. Why this lack of cooperation? Envy? How ridiculous, when all are striving to attain at least one general goal — universal recognition, which simplifies the solving of all other problems. Granted, some clubs have grown and flourished, and have been in existence many years. Yet for all their years of existence, what have they to show? A building of their own, at least a city-wide membership, a bank account? Most clubs have bank accounts, yes, but I know of a large city where there isn't even a community center. Perhaps this failure to produce tangible results, is the cause of the lack of faith among our people. The innumerous groups of enterprising Ukrainians have to battle this appalling lack of faith and cooperation among those who persist in thinking of past defeats. Visions of athletic club houses, civic centers, musicians club houses, country-clubs may not materialize in a few months. Rome, you know, was not built in a day. It would be nice, of course, to see the materialization of our fondest dreams. But it ought to be enough to know, that the stream of work which we start now, will never become stagnant, but, like a tiny brook, pass over, around or under any obstacles, will always flow onward, gathering in all other streams, so attaining greater proportions and greater force, and will ultimately reach the sea of success.

Knowing all this, we of the younger Ukrainian generation shall decide whether we shall accept our inheritance of the faith, hope, and charity of our people, or accept the latter two and the first with a little change. We can have our religious faith of our ancestors, and adopt the Yankee faith in our enterprises. For is it not an obvious fact that what a Yankee sets out to do, is half done?

Mildred Milanowicz.

ДО РІДНОЇ ШКОЛИ.

Браття любі, Українці,
На думці це майте:
Свої діти ріднесенькі
В школу посилайте!

В рідній школі най учаться
Про все своє рідне,
Щоби колись в роках старших
Шанували гідно.

В рідній школі научаться
Читати й писати,
Щоб деколи в хвилях вільних
Щось вам прочитати.

В рідній школі научаться
Молитись, співати,
Щоби з вами у неділю
Бога величати.

Рідна школа научить їх
Чиї вони діти,
Щоби колись між народом
Ганьби не терпіти.

Рідна школа научить їх
Про край, Україну,
Щоби вони полюбили
Її до загину.

Рідна школа научить їх
По братерськи жити,
Тата й маму шанувати,
Злого не робити.

Сповніть же ви, брате милий,
Сестро дорогенька,
Золоті слова поета,
Тараса Шевченка:

„Учітеся, брати мої,
Думайте, читайте,
І чужого научайтесь
Й свого не цурайтесь.

„Бо хто матір забуває,
Того Бог карає,
Чужі люди цураються,
В хату не пускають".

Браття любі, Українці,
На думці це майте:
Свої діти ріднесенькі
В школу посилайте!

Володимир Романків.

МІТІНГИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

МІННЕАПОЛІС, МІНН. Тов. ім. Б. Хмельницького, від. 345, повідомляє всіх своїх членів, що збори триквартальні відбудуться в гали 4th St. and 5th Ave. N. E. (не в неділю, як завше) а в понеділок, в год. 8-мій ввечір, 19. вересня. Обовязком всіх членів прийти, бо є важні справи до полагодження, як рівнож познакомитеся з новими родами обезпечення. Будемо приймати нових членів. Всі вкладки повинні члени принести на збори. не як буває звичайно, передавати. Всі до галі, бо перед і по зборах мене нема дома. — Гр. Пастушенко, секр.

КЛІВЛЕНД, О. Жін. Тов. „Згода", від. 358, повідомляє своїх члениць, що місячні збори відбудуться в неділю, 18 вересня, в год. 1 попол., в У. Н. Домі при Вест 14 вул. Проситься всіх прийти на означений час. Довгуючих проситься вирівнати свої залеглости. — Уряд Тов. „Згода".

КАРТЕРЕТ, Н. ДЖ. Тов. Запорожська Січ, від. 342, повідомляє всіх своїх членів, що місячний мітінг відбудеться в неділю, 18 вересня, в годині 2-гій пополудни. Пригадується довгуючим членам, щоби вирівнали свій довг, бо в противнім разі будуть суспендовані. — М. Дмитрів, предс.; И. Клебан, кас.; І. Маркович, секр.

СКРЕНТОН, ПА. Бр. Усп. Пресв. Богородиці, від. 123, повідомляє своїх членів, що мітінг відбудеться в неділю, 18 вересня, в гали церковній при Норт Мейн Еве., зараз по Сл. Божій. Проситься всіх членів прийти на мітінг, бо є важні справи до полагодження. Напоминається довгуючих членів, щоби вирівнали свої вкладки, бо в противнім разі будуть суспендовані. Котрий член захорує, а не зголоситься до надзирателя хорих або до урядника, то стратить право до запомоги. — Гр. Мрикало, секр.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ.

Честерець. — В „Честер Таймс" з 14. вересня згадується про державну приналежність батьків дітей і тому нема там згадки про Українців. Діти українських батьків зачислено певно до Польщі й Росії. Але українські організації міста Честер, як і українські родичі, котрих діти ходять до міських шкіл, повинні домагатися від Елмер Рені вияснення чи спростування. З того, що підносимо такі справи в українськім часописі, користи небагато. Треба на місці простувати. І добре би було, щоби самі Українці перевели спис українських дітей, котрі ходять до міських шкіл, і з таким списом зявлялись у заряді шкіл і домагалися, щоби їх не вчисляти до Польщі чи Росії, бо їхні діти там не родилися, ні не мають нічого спільного з Поляками і Росіянами.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА".

З ЖІНОЧОГО РУХУ В АМЕРИЦІ.

СОЮЗ УКРАЇНОК ПРО ЖІНОЧІ ВІЧА, ВИСТАВУ В ШИКАГО И ДАЛЬШИЙ ПЛЯН ПРАЦІ.

„Горнутися масово до жіночої організації Союза Українок Америки, та через неї скріпити вплив зорганізованого жіноцтва на всі прояви національного життя", — так звучить одна з ухвалених конґресом резолюцій. Так і мусить воно статись. Це не є „великих слів велика сила", а вимога, можлива до переведення. Сім літ праці С.У.А. увінчалися Жіночим Конґресом, який доказ, що С.У.А. є зорганізованою силою, з якою треба числитись. С.У.А. повстав власними трудами нашого жіноцтва. Не зорганізували його якісь фахові сили, або жінки з високим образуванням, але жінки звичайні, котрі попри свої обовязки домашні, чи на роботі в фабриці, чи деінде знайшли час і виявили настільки доброї волі, що створили організацію з 2,500 членицями. На початки це є гарний успіх. А коли так далі піде, то в майбутньому треба числитися з тим, що матимемо в Америці наш С.У.А., як одну з найбільших наших організацій.

Після тримісячного літнього відпочинку зорганізоване жіноцтво береться до дальшої праці з поважною силою і хоче пляново перевести в життя намічену Конґресом працю.

З того приводу, починаючи від Ню Йорку (як це завше водиться), будемо влаштовувати в Америці цілий ряд жіночих віч чи масових зібрань, на яких буде промовляти відпоручниця С.У.А. Крім справ загально національного значіння, буде відпоручниця обговорювати те, що є звязане з працею, питомою С.У.А. В цей спосіб будемо старатися притягнути до С.У.А. все українське жіноцтво Америки. Зголошення на віча від Ню Йорку по Пітсбург просимо присилати на адресу:

Mrs. H. D. Lototsky,
203 Academy Street,
Jersey City, N. J.

Від Пітсбурга на захід просимо голоситись на адресу:

Miss Mary V. Beck,
1100 Carson St.,
S. S. Pittsburgh, Pa.

Заразом подаємо, що вже **дня 18. вересня ц. р. відбудеться таке жіноче віче в Ню Йорку, в Народнім Домі, в годині 3-тій пополудни.**

Просимо жіноцтво Ню Йорку й околиці масово прибути на це віче. Не буде там ніяких спеціяльно запрошених бесідниць, бо ми переконалися на Конґресі, що для наших жінок вже не треба аж „фаєрверків", бо вони приходять на віча й наради вже з самого переконання про важність справи. Віче це дасть нагоду жінкам чи дівчатам забрати слово, і ми певні, що буде їх чимало.

Перед вічем відбудеться введення нового уряду С.У.А., котрий був вибраний Конґресом на протяг двох літ, себто до назначеної конвенції.

На вічу обговоримо справу Світової Вистави в Шикаго, та участь С.У.А. в конференції „Міжнародньої Ради Жінок", яка відбудеться підчас тої вистави. Все те треба ширше обговорити, щоби ширший загал жіноцтва був з тим добре обзнакомлений. Заразом подаємо до загального відома, що С. У. А. вже має відповідне місце на виставі в Шикаго.

Конґресом ухвалені резолюції будуть подані до загального відома вічевикам і буде обговорений плян їх виконання. По вічу будуть вписи нових членок.

Сподіємося, що жіноцтво Ню Йорку й околиці прийде на це віче громадно.

Головна Управа Союза Українок Америки.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

КОГУС, Н. Й.

Перед Конвенцією Союза У. А. Д. Клюбів.

На останній конвенції Союза Українсько - Американських Демократичних Клюбів стейту Ню Йорк рішено, щоби наступна Конвенція Союза відбулася в тім місті, в якім буде відбуватись американська стейтова конвенція демократичної партії.

З уваги на те, що стейтова демократична організація вирішила місце й час конвенції аж тепер, було неможливим повідомити скорше про цю справу наше громадянство, а зосібна членів нашої організації.

Щоби виконати рішення конвенції, екзекутива рішила отсим скликати Конвенцію Союза до міста Водервліт, Н. Й., яке є так як передмістям Олбані, де має відбутися стейтова конвенція дня 1. жовтня.

З тої нагоди кличемо до всіх, яким залежить на добрі й розвою цеї організації, а особливо до тих клюбів, які стоять при організації, щоби скликали по своїх клюбах збори та вибрали делеґатів на конвенцію, на якій будуть рішатись важні справи.

Памятаймо, що чужі будуть нас знати і з нами числитись, коли створимо з себе силу. А силу творить єдність. В єдности можна здобути все.

І над тим треба нам всім на надходячій конвенції застановитись. Нам, Українцям, потрібно ще багато праці, щоби справу горожанської організації в Америці поставити на слід.

Небагато часу лишається до конвенції, тому хай уряди Клюбів подбають, щоби справа з вибором делеґатів не затягнулася.

По інформації просимо звертатися до:

United Ukrainian American Democratic Clubs of the State of New York,
P. O. Box 284, Cohoes, N. Y.

Данило Зальопаний.

Практичний прощак.

Мати сказала дочці, щоби віднесла вуличному скрипакови тарілку зупи. Коли дитина вернулася, мати питається:

— А що, старенький втішився, як ти принесла тарілку зупи?

— О, ще й як... Зупу вилляв, а потім став на тарілку збирати гроші по подвірю.

Великий пес напав на селянина. Селянин боронився вилами так довго, аж пес упав неживий. Власник пса заскаржив селянина за відшкодування.

— Ви повинні були пса вдарити другим кінцем вил, — сказав суддя до селянина.

— Та я міг, прошу пана судді, але то й пес повинен був на мене напасти другим кінцем.

Суддя увільнив селянина.

Звичайно оповідають про розсіяність професорів. Тимчасом тут говориться про одного славного лікаря. Той лікар їхав раз повозкою та зі собою взяв кілька аркушів своєї нової праці, щоби по дорозі її перечитати та перевести коректу. Брав із правого боку, перечитував і клав на лівому боці. Саме як скінчив, був уже недалеко дому. Вдоволений, що скінчив важну роботу, хотів зібрати аркуші та звязати до купи — одначе на свій превеликий жах переконався, що на лівому боці нема ніодного аркуша.

Тепер щойно зрозумів, що він не був дома при бюрку, лише в повозці, та що „ставляючи" аркуші на лівий бік „бюрка" — викидав їх крізь вікно повозки.

ТАРЗАН І ЗОЛОТИЙ ЛЕВ. (53)

Чорногривий лев посувався нічю через гущавину з маєстатичним спокоєм. Він не полював, бо не старався вкриватись. Посуваючися вперед, він деколи задержувався, обнюхував і наслухував. Ідучи так, він нарешті дійшов до високого муру. Ідучи здовж нього за нюхом, він дійшов до пролому в мурі, до напів отвореної брами. Перейшовши її, він задержався. З середини будинку до нього дійшов у ту хвилю рев другого льва.

—o—

Лев з чорною гривою настоpожив уха та посунувся вперед крадьком. У тій хвилі Тарзан кинув був спису, яку він узяв був з рук чорного товариша, входячи на салю нарад. З лютю й змішанням побачили Болґани, як списа застрягла в тілі льва, в самім серці цісаря. При Тарзані стояв Ґомангані, якого Тарзан страхом приневолив на службу. Як Тарзан підбіг до білої жінки, чорний крикнув до своїх товаришів: „Поможіть йому визволити свою товаришку, а він поможе вам утекти від Болґанів назавше".

Інші Ґомангані завагалися. Тарзан уже дійшов до Ла та тягнув її до підвищення, де він сподівався боронитись перед нападом зі сторони Болґанів, що кинулися громадою на нього. „Вбийте тих трох, що сидять на підвищенню!" — кричав він до Ґоманґанів. „Вбийте їх, як хочете бути вільні". Його голос мав у собі стільки сили природного ватажка, що його послухали.

З хвилею, як вони кинулися на своїх панів та втопили свої ножі у їх волохаті тіла, вони стали жовнірами Тарзана, бо знали, що відтепер для них уже нема милосердя в краю Болґанів. Обнявши рукою Ла, Тарзан виніс її на підвищення та виняв спису з льва. Потім, обернувшися й звертаючися до наступаючих на нього Болґанів, він поставив ногу на льва й видав оклик побіди, якого він навчився від малп.

—o—

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ